

vezen is — en de
ft, — een reden
f uit te slui-
volwassen me-
oen van belijdenis
itie, een derden
oen. En dit, vrees
pport zijn. Ook al
voorkomen. Zie

LONKHUYZEN,

cijfers en feiten.

l „Op weg naar
omende in het
ntving ik eenige
lad. Ik ben daar-
ik gebruik van
van dit orgaan
maken.

en tot een tabel-
orden gepubliceerd
orlijk kennis kan
l dat God aange-
nood en ellendig-
Een nauwkeurig
dien nood onzen
a — althans van
simpele gegevens
boek. En waar de
het rechte gebod
edaan worden.

merkt, dat men
i statistisch over-
een tabellarisch
le kerken saam.
t laatste te doen.
ijke kerken van
nóg noodiger dan
kerk afzonderlijk
gden en nooden.
h overzicht, gelijk
mogelijk die vol-
en overzicht van
ste aangaat kan
geschied — wor-
amheden die de
istrateur van de
ht. Het is hoogst
k op zoodanige
kerkmuren plaats
le gegevens van
bureau worden
blicatie van alle
an overzicht-
kosten anders

8 hebben de uit-
uitvoerig gecor-
fereerd over de
natuurlijk met de
in ons Jaarboek.
de noodzakelijk-
l. Tot uitbreiding
tot beider leed-
esten helaas ook
ke — wat ook
net den uitgever
h overzicht wel-
dat er bestaat
n bewerken van
kostbare admini-
goeding voor den
hebben te beste-
stiek door parti-
neer dan billijk,
e kerken betalen
l. Het is niet één
samen die deze
als alle kerken
t niet eens veel
larisch overzicht

s waarom we in
n gespecificeerd
„mannelijk en

December 1937.

End lid	Totaal
Vr.	
129	343

December 1937.

End lid	Totaal
Vr.	
129	343

plitsing in de
at dit voorstel
telling van onze
deze splitsing
or een uitgave

waarin iedere kerk één langen regel in beslag
zou nemen. In ons model was die regel 28 cm. lang.
Dat kan natuurlijk wel bij een dergelijke publicatie.
Door bovenbedoelde verder gaande splitsing wordt de
regel vijf centimeter langer. Dat is — mede in verband
met een andere, belangrijkere verlenging, zie beneden
— toch eenigermate een bezwaar. En niet ten onrechte
zou nu menige lezer zeggen, dat we de gegevens aldus
moesten registreren:

Tabel 3.

Gemeente	Dooplid		Totaal	Belijdend lid		Totaal	Totaal-Gener.
	M.	Vr.		M.	Vr.		
Haarlem	70	64	134	80	129	209	343

En dan wordt die regel 15 cm. langer, dus in totaal
43 cm. En dat is toch al te lang, afgedacht nog van
de enorme kostenverhoging, die hiervan onvermijdelijk
het gevolg zou zijn. Iets anders is natuurlijk de vraag
of elke plaatselijke kerk niet in haar archieven
en bescheiden deze splitsing behoort door te voeren.
Natuurlijk moet dat.

••

Een lezer uit de stad van ons voorbeeld stelt de
vraag of we de kolom „aansluitingen” niet moeten
splitsen in twee afdeelingen, n.l. één voor hen, die uit
een andere kerk, niet tot de Gereformeerde Kerken
behoorend, tot ons overkomen; en één voor hen, die
tot geen kerk behoorend, eventueel met hun kinderen,
werden gedoopt. De gedachte was door ons vroeger reeds
overwogen. We stelden haar ter zijde, omdat er nog een
derde categorie is onder de aansluitingen, n.l. die per-
sonen, die wel gedoopt zijn, maar tot geen kerk be-
hooren, en aldus de toelating tot de gemeenschap der
kerk begeren. De geachte criticus wil zoo gaarne één
kolom hebben voor degenen, die door evangelisatie-
arbeid tot ons komen. Maar gezien het feit, dat de
evangelisatie-arbeid ook gedoopten betreft, kan zijn
voorstel niet ten volle worden verworpen. We stellen
daarom het volgende voor:

Tabel 4.

Toetreding ongedoopten				Toetreding gedoopten				
Doopl.	Belijdend lid		Totaal	Doopl.	Belijdend lid		Totaal	Tot-Gener.
	M.	Vr.			M.	Vr.		
5	2	3	10	4	3	2	9	19

Stel dat het eventuele tabellarisch overzicht er zal
komen, en de toetredingen aldus zullen worden geregi-
streerd, dan moet men dus bedenken, dat de eerste
afdeeling alleen die personen registreert, die met hun
kinderen werden gedoopt. De tweede afdeeling omvat
dan zoowel de gedoopte, die uit een andere kerk als
die, welke uit geen kerk tot ons komen. Een verder
gaande splitsing lijkt ons voor een overzicht van alle
kerken niet wenschelijk.

••

De kolom „onttrekkingen” is theoretisch ook vatbaar
voor splitsing. Natuurlijk is er onderscheid tusschen
hen, die zich naar een andere „kerk” begeven en hen,
die breken met allen godsdienst. Doch dit onderscheid
gaat dezen personen alleen aan. Niet de kerk, aan welke
toezicht zij zich onttrekken, en die van het moment
hunnen onttrekking af niet meer verantwoordelijk is
voor hun kerkelijk lot en geen oog meer kan houden
op hun kerkelijk leven. Niemand weet waar Demas
is gebleven. Zonder verder hierover uit te wijden, deelen
we mede, dat o.i. onder de kolom onttrekkingen moeten
worden samengevat a. leden, die tot een andere kerk
niet tot de Gereformeerde Kerken behoorend overgingen,
b. leden, die op andere wijze zich onttrokken, c. be-
lijdende leden, die door den kerkelijken ban werden af-
gesneden, d. doopleiden, die na tuchttoefening van het
doopleidenregister werden afgevoerd.

••

Ons werd toegezonden: „Stand van het leden-
aantal der Gereformeerde Kerk van Zand-
voort”. Dit is een gestencild inlegblaadje, dat jaar-
lijks bij het „Weekbericht” dier kerk wordt ingevoegd.
De stand wordt in deze tabel zeer duidelijk aan-
gegeven, zoowel wat de doopleiden als de belijdende
leden aangaat. Maar van het tot-stand-komen van dien
stand is uit deze tabel niets op te maken. D.w.z. over
den loop der kerkelijke bevolking, inkomst en vertrek,
aansluiting en onttrekking, doop en belijdenis, is in
deze statistiek niets te vinden. Dat is te betreuren, te-
meer waar men toch vrijwel met dezelfde moeite en
kosten deze gegevens kan inlassen.

Met een geringe wijziging kunnen onze kerken, ge-
bruik makend van het schema in het Oudejaarsnummer
van dit blad, dit aan eigen gebruik dienstbaar maken.
Men teekene daartoe dit schema op een groot stuk wit
papier, men brenge daarin desgewenscht de in dit
artikel voorgestelde wijziging aan, plakke dit vel papier
op een stuk karton en men heeft voor zijn eigen kerk
reeds een duidelijk tabellarisch overzicht, dat b.v. onder
de kerkeraadsleden kan circuleren of dat kan worden
opgehangen in één der lokaliteiten. Alleen verwissel
men voor zulk een plaatselijk overzicht den
plaatsnaam en het tijdvak, aldus:

Tabel 5.

HAARLEM		INGEKOMEN MET ATTESTATIE				
		Dooplid		Belijdend lid		Totaal
		M	Vr.	M.	Vr.	
1 jan. '37—31 Dec. '37		70	64	80	129	343
1 jan. '38—31 Dec. '38						
1 jan. '39—31 Dec. '39						
1 jan. '40—31 Dec. '40						
en voort						

cazoovoor

Op deze wijze kan men dus zonder eenige kosten en
met geringe moeite den gang van zaken gedurende 25
of 40 jaar aangeven. Vindt men deze specificatie te
uitgebreid of te onvolledig, dan kan men zijn gegevens
ook rubriceren volgens het model van tabel 1 of
tabel 3.

••

Tenslotte nog iets over de statistiek, haar waarde en
haar waardeeloosheid. Sommigen hebben gezegd: over
het innerlijke leven zeggen deze cijfers zoo weinig. En
we stemmen onmiddellijk toe, dat de statistiek keurig
netjes, tot in de puntjes, verzorgd kan wezen, terwijl
er toch aan het kerkelijke leven iets of zelfs veel hapert.
Wij stemmen echter niet toe, dat deze cijfers geen inner-
lijke waarde hebben. De hypocrieten kan men er niet
uit aflezen. Maar 's Zondags in het kerkgebouw en aan
den disch des Verbonds kan men die evenmin ontdek-
ken. Doop — openbare belijdenis — onttrekkingen en
aansluitingen — zij allen zeggen in onze kerken
over het innerlijke leven dezer personen juist zooveel
als de kerk weten moet en beoordeelen kan. Ieder voelt
dat b.v. in het hervormd kerkgenootschap de zaken
er anders voor staan. Het lidmatenboek is er zeer dik,
en de cijfers van een eventuele statistiek bereiken
daar een enorme hoogte. Heeft niet Amsterdam de groot-
ste protestantsche gemeente van heel de wereld? Maar
de openbare belijdenis betreft in dit genootschap slechts
de „geest en hoofdzaak” der confessie. M.a.w. in zulk
een genootschap zeggen cijfers niets. Maar in de kerk,
die het Woord bedient, en de heiligheid der sacra-
menten handhaaft, en die geen spitsvondigheden
van „geest en hoofdzaak” op haar schuldenlijst plaatst,
in die kerk kunnen cijfers positief worden.

De wordende Kerk behoeft de registratie van haar
wording. Er groeit een volk, het volk, dat het geklank
kent. En die groei moet als het werk des Allerhoogsten
worden geregistreerd.

Maar de gewornden Kerk, die niet meer groeien
kan, maar vol-groeid is, heeft geen statisticus meer
noodig. Cijfers kunnen daar niet meer spreken, de feiten
zelf zingen en jubelen er hoog boven uit: een schare,
die niemand tellen kan, lovende en prijzende
God. Hoe dierbaar zijn die wonderdaan. Zij zijn onmo-
gelijk na te gaan. Zou ik die tellen? 'k Zou veeleer 't getal
der korrelen zands bepalen.

's-Gravenhage.

A. M. LINDEBOOM.

„Voor de dooden doopen”.

De J. J. Bouwman (Almelo) schrijft in „Almelosche
Kerkbode”:

In Afl. 5 van jaargang XI van 't Geref. Theol.
Tijdschrift geeft Ds K. van Dijk een merkwaardige
verklaring van 1 Cor. 15: 20: Anders wat zullen wij
doen, die voor de dooden gedoopt worden; indien de
dooden ganschelijk niet opgewekt worden, waarom
worden zij ook voor de dooden gedoopt.

Hij geeft van die tekst de volgende vrije vertaling:
Immers, die zich door den doop laten inlijven bij de
dooden, wat zullen zij voor baat daar bij hebben.
Want als er in het geheel geen dooden opgewekt
worden, wat geeft het, dat zij zich door den doop
daarbij laten voegen.

In Corinth zegt Ds van Dijk, waren er menschen,
die zeiden: dood is dood, er is geen leven na dit
leven, met den dood houdt alles op. De Christus is
niet opgestaan. Hij is dood. Verlorenen, dooden zijn
zij, die in Christus ontslapen zijn.

Door zich te laten doopen, wordt iemand overge-
bracht naar een bepaalde gemeenschap. Worden wij
gedoopt in den naam des Vaders en des Zoons en
des Heiligen Geestes, dan komen wij met Vader, Zoon
en Heilige Geest in gemeenschap.

De doop, die in gemeenschap stelt met den Chris-
tus, brengt dus, als er toch geen opstanding der
dooden is, niet in gemeenschap met den levenden
Christus en met de levenden door Hem, maar met
den dooden Christus en met de dooden. Zij laten zich
in den doop bij de dooden inlijven. Zij behooren bij
de dooden.

Verder vraagt de Apostel: gij laat u doopen voor
de dooden, wat hebt gij er aan, dat gij u bij de
dooden laat inlijven, wat bereikt gij daarmee? Niets
natuurlijk. Het is dwaasheid. Zij hebben dan aan
hun doop niets.

De conclusies van den Apostel, waartoe hij de
loochenaars van de opstanding wij brengen, zijn deze:
Wij ontkennen de opstanding der dooden. Als wij
ons laten doopen, dan laten wij ons bij de dooden
inlijven. Daar bereiken wij niets mee. Onze looch-
ening van de opstanding moet ons ook brengen tot het
breken met den doop.

Uit de loochening van de opstanding volgt dus der-
halve niet alleen, dat de mensch nog in zijn zonden
is, dat de gestorvenen verloren zijn, maar ook dat het
onzin is zich te laten doopen.

Het geloof aan de opstanding uit de dooden is ook
onmisbaar voor een rechte waardeering van den
Heiligen Doop.

Ds Bouwman voegt hierna toe:

Het schijnt mij een prachtige verklaring te zijn.
Ook ik ben benieuwd wat anderen van deze ver-
klaring zullen zeggen.

Onderlinge verzekering etc.

Ds A. M. Boeijsing schrijft in „Haarlems Kerkblad”:

Ik opperde de vraag hoe Friesland Noord, dat
nimmer mee doen aan het stelsel van onder-
linge samenwerking voor het jaarlijks verkrijgen van
de noodige emeritaatsgelden, er toe kan komen nu
in eens nog een heele stap verder te gaan door met
een levensverzekering in onderhandeling te treden.

Dr van Es antwoordt daar nu op in het „Kerk-
blad van Leeuwarden”:

„Wat tot overweging van den weg der verzekering
leidde, was behalve een schrijven van de Amster-
damsche Maatschappij voor Levensverzekering, een
daarvan geheel onafhankelijke wensch van een der
Noord-Friesche classes om een methode te zoeken,
waarbij een meer jaarlijkse stabiliteit in de uit-
gaven van artikel 13 kwam. Reeds in 1924 werd
ernstig over een andere methode nagedacht. En de
nu in Friesland Noord overwogen methode is geheel
in overeenstemming met de altijd door ons gehand-
haafde beginselen.”

Dit laatste bestreed ik juist.

Daarom had ik graag gewild dat Dr van Es die
overeenstemming maar niet slechts in een eenvoudig
zinnetje had geponeerd, doch meer nadrukkelijk en
uitvoerig had uiteengezet.

Nu zegt hij alleen, ter verklaring van de uitzonde-
ringspositie tot nu toe door Friesland Noord inge-
nomen:

„Dat we niet met de methode der andere synodale
ressorten accoord gingen, was onder andere omdat
we er een verkapte generale kas in zagen, en
we daarvan een stijging der uitgaven verwachten en
deze methode den grooteren en financieel sterkeren
kerken ten koste van de kleinere en financieel zwak-
kere ten goede kwam.”

Dat inzicht van „een verkapte generale kas” is
zeker onjuist gebleken.

En was er voorts inderdaad geen bezwaar, ont-
leend aan de „beginzelen” van Utrecht (1905)?

Want, nog eens, dan zou dit bezwaar thans zeker
op Friesland's eigen hoofd gaan neerkomen.

Over de kosten van een echte verzekering, gelijk
Friesland nu voor heeft, zegt Dr van Es:

„Dat de invoering van verzekering — dat wil zeg-
gen echte verzekering, niet maar een „dusgenaamde”
— groote financiële inspanning vereischt, is juist.
Doch niet omdat de verzekering op zich zelf zoo duur
is, gelijk Ds B. meent, maar omdat er een bijna 40-
jarige achterstand is in te halen.”

Ik wil Dr van Es niet ontmoedigen, doch mijn
herinnering zegt me, dat de classis Leiden (misschien
was het wel heel Zuid-Holland Noord) indertijd eens
bezig is geweest met een verzekeringsmaatschappij,
doch de te hooge kosten hebben die op niets doen
uitloopen.

Met belangstelling zal ik echter het verloop in
Friesland blijven volgen.

Moelijkheden van groote kerken.

In terugslag op een publicatie van ds Meima, die een
lijstje publiceerde van kerken, welke meer dan 1500
zielen aan één predikant ter bearbeiding lieten, en ter
verklaring van dit euvel schrijft ds Oussoren in „Zeeuw-
sche Kerkbode”:

Zoo denk ik in de eerste plaats aan de breede
zoom in iedere kerk van menschen, die niet mee-
leven. Censureren kan men ze niet, want ze komen
nog ter kerk. Maar meevoelen, meeleven, meebidden,
dat doen ze niet. Is er in een kleine kerk een kleine
zoom, in grotere kerken is die zoom naar verhou-
ding in den regel veel grooter.

Daar is voorts de trek van velen van het
platteland naar de stad van diegenen, die
geen werk hebben. Het is bekend, hoe in de steden
de verzorging der werklozen meestal beter is dan in
de dorpen. Is het wonder, dat velen de stad prefe-
reeren. Maar wat is het gevolg? Dat de draagkracht
der stadskerken zwakker wordt in verhouding met
de dorpskerken. Feiten, die een kleine gemeente in
den regel niet kent.

Voorts is daar de omstandigheid, dat de fabri-
ken in de steden maken dat er zeer velen zijn,
die daar hun brood verdienen. Trouw meelevende
broeders en zusters. Maar in den regel is het ook
weer zóó, dat zulk een bevolking niet de meeste
draagkracht bezit. Men versta mij goed: ik weet, dat
zulk een bevolking meestal te profereeren is boven
een bevolking met hooge hoeden en witte vesten. Maar
al doen die broeders en zusters wat ze moeten doen,
toch is hun kunnen beperkt.

Voorts is daar in de groote gemeenten een
kring die de kerk — nu ja — ziet als
levensfranje. Ze zouden wel kunnen steunen.
Maar och... hun hart brandt niet van liefde voor
des Heeren dienst. Ze betalen hun eenmaal vast-
gestelde bijdrage en daaraan mag niemand tornen.
Al is zulk een bijdrage ook slechts een fractie van
hetgeen ze zouden moeten betalen, om geen diefstal
te plegen jegens de kerk, ze doen het niet. Daar-
mee uit.

Voorts schrijft ds Oussoren over den duurderen bouw-
grond, het duurdere leven en het verschil in begroting
tusschen stadskerk en dorpskerk. In de dorpen is het
traktement een van de grootste posten, in de steden
slechts een gedeelte der totale begroting. De kerk van
Middelburg, aldus ds Oussoren, zou juist voor het be-
drag, dat zij opbrengt voor de Zending, een derden
dienaar des Woords kunnen beroepen. Overigens onder-
schrijft ds Oussoren den regel, dien ook ds Meima stelt:
voor één predikant niet meer dan 1000 zielen.

Verbond en verkiezing.

Dr S. U. Zuidema schrijft in „Kerkblad der Geref.
Kerken in Nederlandsch-Indië”:

Het is een droevig teeken van verval, wanneer men
lichtzinnig den doop toedient aan ieder, die in het
doophuis wordt ingedragen, hoe nauwgezet men dan
voorts nog oordeelen moge over den toegang tot het
Heilig Avondmaal.

Op dit punt heerscht in onze kerken hartroerende
eenstemmigheid. Andererzijds wordt de schriftuurlijke
grondgedachte, dat de geloovigen en hun zaad tot het
genadeverbond behooren, afgegrensd, maar nu naar